Деякі питання розслідування вбивств вчинених на сексуальному ґрунті

Свириденко Н.М., курсант 303 навчальної групи ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, кандидат юридичних наук **Вакулик О.О.**

У Конституції України закріплено положення, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю». У ст. 27 зазначається, що «…кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини». Отже, є законодавчо закріплено положення про право особи на життя. Відповідно до цього положення варто зазначити, що вбивства вчинені на сексуальному ґрунті порушують дану норму закону, адже це позбавлення особи життя.

Злочини, що вчиняються на сексуальному ґрунті, це окремий вид навмисних злочинів, які частково відносяться до однієї із двох груп – злочини проти життя та здоров'я особи, та злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи, характерною ознакою яких є насильницький спосіб досягнення мети, котра має явне сексуальне спрямування. Ці злочини відбивають деструктивні (руйнівні) тенденції винних осіб, які переслідують мету одержати статеве задоволення за рахунок заподіяння іншим людям фізичного насильства.

На думку деяких науковців, сексуальні злочини є посяганнями, спрямованими на специфічний об'єкт – кримінально-правової охорони, і багато в чому обумовлені негативними властивостями особистості суб'єктів, що здійснюють їх. Зазначені дії, як правило, не зводяться лише до вчинення статевих зносин або задоволенню статевої пристрасті в інших формах, включаючи в себе елементи інших злочинів: заподіяння різного ступеня тяжкості шкоди здоров'ю, катування, образи, діянь, які зазіхають на інші об'єкти.

Сексуальні вбивства можна класифікувати за такими критеріями:

1) вбивства, вчинені з метою досягнення сексуального оргазму;

2) вбивства, вчинені з метою запобігання опору потерпілого під час задоволення статевих потреб злочинця;

3) вбивства, вчинені з метою приховання скоєного статевого злочину.

Також варто звернути увагу, що місцями вчинення убивств вчинених на сексуальному ґрунті можуть бути: помешкання злочинця або будівлі, що йому належать; місця концентрації та місця поблизу закладів з жіночим контингентом місця концентрації та місця поблизу закладів з дитячим контингентом; місця концентрації молоді; громадські місця; місця концентрації пасажирів; специфічні місця (туалети, ліфти, кладовища, лісосмуги, будівництва, ліси, інші віддалені та важкодоступні місця).

Розслідування убивств вчинених на сексуальному ґрунті сексуальних вбивств передбачає звернення до спеціальних знань та залучення судових експертів. Такі спеціальні знання можуть бути використані в різних формах: участь спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій; отримання консультацій від спеціалістів (експертів); отримання письмових висновків спеціалістів; призначення судових експертиз.

На початковому етапі розслідування вбивств із сексуальних мотивами, вчинених в умовах неочевидності, при висуненні версій і плануванні роботи по їх перевірці необхідно:

- після проведення слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів на місці події висунути всі реально обґрунтовані версії про особу злочинця;

- дослідження цих версій проводити паралельно, пам'ятаючи про те, що суб'єктивна впевненість слідчого в реальності основної версії щодо певної особи не виключає необхідності ретельної перевірки і інших обґрунтованих версій;

- мати на увазі, що встановлення особи підозрюваного не означає закінчення роботи по висуненню і перевірці версій, оскільки виникає необхідність в перевірці приватних версій, а також пояснень підозрюваного.

Отже, з проведеного дослідження можна зробити наступні висновки і сказати, що вбивства вчинені на сексуальному ґрунті – це група вбивств, безпосередньо пов'язаних із задоволенням сексуального потягу і мають схожі криміналістично-значущі ознаки. На даний час такі злочини є досить поширеними і причиною низького рівня розкриття вбивств вчинених на сексуальному

ґрунті є недостатність методів розслідування, відсутність дієвих рекомендацій по проведенню окремих слідчих (розшукових) дій та їх комплексів, недосконалість криміналістичних програм по вирішенню проблемних слідчих ситуацій тощо.